

NESTEMATE BIBLICE

Aprecieri pentru această carte

Conținutul acestor scurte producții de la Radio „Vocea Evangheliei” Sibiu este unul bogat, chiar și pentru cei deprinși cu studiul Scripturii. Am ascultat cu o deosebită încântare seria de emisiuni „Nestemate biblice”. Remarc grija pentru conținut, vocabularul lipsit de creștineză și lecțiile moral-educative ale fiecărui episod în parte. Cele câteva minute mustesc de învățături citite printre rândurile textului sacru și izvorâte din contextul de atunci al celor relatate. Indiferent că este vorba de oameni, fapte sau vorbe, aceste scurte emisiuni ne ajută la înțelegerea mai profundă a scrisorii de dragoste a lui Dumnezeu pentru noi: Biblia. Sigur se vor găsi oameni ai cărților care se vor bucura de conținutul acestor producții radio. Nestematele atrag, întotdeauna.

— DORIN RUS, colaborator al Radio „Vocea Evangheliei”

O idee extraordinară cu aceste „nestemate biblice”! Transmit adevăruri profunde în doze mici, dar esențiale. O lectură perfectă pentru omul modern, mereu pe fugă.

— OANA CURPAȘ, coordonator lucrarea cu copiii, Oradea

Subiectele au fost tratate cu multă responsabilitate, explicate bine din toate punctele de vedere și anumite aspecte mai greu de înțeles au fost clarificate. Cred ca a fost o „investiție” benefică pentru ascultători. O lucrare bine făcută.

— SORIN CĂPĂȚÂNĂ pastor Biserica Baptistă „Speranța” Sibiu

Ascult cu mare plăcere „Nestematele biblice” pentru că îmi oferă un context pentru o înțelegere mai profundă a subiectelor abordate. De fiecare dată aflu lucruri noi care îmi stârnesc dorința de aprofundare a Bibliei.

— ANA NUȚĂ coordonator lucrarea cu femeile, Sibiu

Apreciez în mod deosebit aceste prețioase meditații. Cei familiarizați cu lectura biblică pot descoperi noi detalii surprinse de autor prin valorificarea atentă a contextului istoric și filologic iar cei la început de drum se pot bucura de noi perspective și direcții în lectură.

— SIMONA ARDELEAN, colaborator platforma creștină decenueu.eu, Oradea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TATU, SILVIU

Nestemate biblice : 52 reflecții exegetice pentru suflet / Silviu Tatu. - Oradea :
Scriptum, 2024

978-606-031-234-5

NESTEMATE BIBLICE

52 REFLECȚII EXEGETICE
PENTRU SUFLET

SILVIU TATU

Editura Scriptum®
Oradea

De același autor,
la Editura Scriptum au mai apărut:

29 parabole din Biblie
Când leul rage
Domnul împărățește
Odișeea spirituală a lui Iacov, fiul lui Isaac, fiul lui Avraam
O patrie nouă și un neam mare
Nestemate biblice
Să știi ce crezi

Publicată sub titlul
Nestemate biblice
de Silviu Tatu

Opiniile exprimate în această carte aparțin autorului și nu reprezintă neapărat
punctul de vedere al editurii Scriptum. Autorul își asumă
întreaga responsabilitate pentru forma și conținutul cărții
și se obligă să respecte toate legile privind drepturile de autor.

© 2024 Editura Scriptum®
str. Simion Bărnuțiu nr. 2, 410204 Oradea - Bihor
Tel./Fax/Robot: 0259-457.428
E-mail: scriptum@scriptum.ro
Pagina web: WWW.SCRIPTUM.RO

Prima ediție în limba română.
Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în limba română.

*Orice reproducere sau selecție de texte din această carte
este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Scriptum, Oradea.*

ISBN (tipărit) 978-606-031-234-5
ISBN (e-book) 978-606-031-235-2

Tiparul executat în U.E.

CUPRINS

Abrevieri.	7
Introducere	9

Partea I: Reflecții exegetice din Vechiul Testament

1. Omul – o creație specială	13
2. Cerul	15
3. Mijlocirea lui Avraam	19
4. Dreptatea – „stare după voia lui Dumnezeu”	23
5. Cine râde la urmă, râde mai bine	27
6. Un alt fel de râs	29
7. Visurile lui Iosif	31
8. Împietrirea lui Faraon	33
9. Îngerul Domnului.	35
10. Dumnezeu în mijlocul oamenilor	37
11. Locul ales de Domnul	39
12. Sfințire cu măsură	41
13. Fiicele lui Țelofhad	43
14. Șarpele de bronz	45
15. Urim și Tumim	47
16. Profetul de cârpe	49
17. Zelul pentru Dumnezeu	51
18. Regele fără portofoliu	53
19. Conducătorul toxic	55
20. Chemarea neretrasă	57

21. Funiile lui Samson	59
22. Un rege ca toți ceilalți	61
23. Un rege pe placul lui Dumnezeu	63
24. Jurământul lui David față de Ionatan	65
25. Rugăciunea condiționată	69
26. Dreptul suferind	73
27. Soția lui Iov	76
28. Șarpele buclucaș	79
29. Mijlocirea profetului Amos	81
30. Cunoștința lui Iona	85
31. Echitatea morții	87
32. Chemarea lui Ieremia	89
33. Disciplina diasporenilor	91
34. Fuga din Babilon	95
35. Jugul tinereții	99
36. Retragera lui Ieremia	103
37. Legământul recabiților	107
38. Omul din spărtură	109
39. Actele dramatice ale profeților	113
40. Bocetul tăcut	115

Partea a II-a: Reflecții exegetice din Noul Testament

41. Vestirea Întrupării	119
42. Genealogia Domnului Isus	123
43. Chenoza lui Cristos	127
44. Darul părăsit la altar	131
45. Rugăciunea cu credință	133
46. Rugăciunea neascultată	137
47. Paharul Domnului	141
48. Trupul și sângele Domnului	145
49. Fapte și cuvinte	149
50. Semne ale revenirii lui Isus	153
51. Inevitabila înviere	157
52. Conduși în marș triumfal	161
Indice de texte biblice	165

ABREVIERI

Abrevierea cărților Bibliei			
Vechiul Testament		Noul Testament	
Gen.	Geneza	Mt.	Evangelhia după Matei
Ex.	Exodul	Mc.	Evangelhia după Marcu
Lev.	Leviticul	Luca.	Evangelhia după Luca
Num.	Numeri	Ioan.	Evangelhia după Ioan
Deut.	Deuteronom	Fapte.	Faptele apostolilor
Ios.	Iosua	Rom.	Epistola către romani
Jud.	Judecători	1Cor.	Prima epistolă către corinteni
1Sam.	1 Samuel	2Cor.	A doua epistolă către corinteni
2Sam.	2 Samuel	Gal.	Epistola către galateni
1Cron.	1 Cronici	Ef.	Epistola către efeseni
2Cron.	2 Cronici	Flp.	Epistola către filipeni
Neem.	Neemia	Col.	Epistola către coloseni
Est.	Estera	1Tes.	Prima epistolă către tesaloniceni
Ps.	Psalzii	2Tes.	A doua epistolă către tesaloniceni
Cânt.	Cântarea cântărilor	1Tim.	Prima epistolă către Timotei
Is.	Isaia	2Tim.	A doua epistolă către Timotei
Ier.	Ieremia	Ev.	Epistola către evrei
Lam.	Lamentațiile	Iac.	Epistola lui Iacov
Ezec.	Ezechiel	1Pt.	Prima epistolă a lui Petru
Dan.	Daniel	2Pt.	A doua epistolă a lui Petru
Ob.	Obadia	1Ioan.	Prima epistolă a lui Ioan

NESTEMATE BIBLICE

Hab.	Habacuc	2Ioan.	A doua epistolă a lui Ioan
Țef.	Țefania	3Ioan.	A treia epistolă a lui Ioan
Hag.	Hagai	Iuda.	Epistola lui Iuda
Zah.	Zaharia	Ap.	Apocalipsa lui Ioan
Mal.	Maleahi		

INTRODUCERE

Comorile sunt bunuri ascunse cel mai adesea în mod intenționat de persoana care nu le poate asigura protecția în altfel de condiții. Uneori proprietarul le pierde urma și altul le găsește din întâmplare. Nestematele sunt minerale rare datorită aspectului lor unic, acestea fiind descoperite în mine, de unde și valoarea atribuită lor. Într-unul dintre memorabilele Sale discursuri, Domnul Isus compara Împărăția cerurilor cu o comoară ascunsă, pentru care gășitorul face toate sacrificiile necesare ca să cumpere ogorul pe care se află și să devină posesorul ei legitim (Mt 13:44). Tot Domnul îl asemuia pe învățătorul articulat cu un gospodar care își cunoaște bine gospodăria și scoate din ea când lucruri vechi, când lucruri noi (Mt 13:52). Demersul exegetic propus în această lucrare presupune un exercițiu responsabil de aprofundare și de detașare a învelișurilor succesive ale textului sacru, pentru a ajunge la sensul intenționat de autorul inspirat de Duhul Sfânt. De aceea titlul *Nestemate biblice* corespunde bine aprofundării temeinice necesare extragerii de învățături valoroase ancorate în revelația lui Dumnezeu.

Volumul de față conține textul unor emisiuni gândite a se întinde pe un interval scurt de timp (între 5 și 10 minute), chiar dacă abordează chestiuni spinoase. Ideea de a crea un discurs compact s-a născut din constatarea neputinței invocată de unii predicatori de a vorbi cu rost și cu miez într-un interval de 15 minute. Emisiunea „Nestemate biblice” a fost înregistrată, redactată și transmisă săptămânal de către Radio Vocea Evangheliei Sibiu pe parcursul unui an calendaristic, începând din octombrie 2023. Mulțumesc surorii Magdalena Iuga pentru insistența cu care m-a convins să încerc din nou interacțiunea cu studioul radio. Mulțumesc editorilor de sunet care

s-au străduit să dea o formă plăcută cuvintelor mele înregistrate. Deși există intenția de a continua emisiunea „Nestemate biblice” cu un nou sezon, concretizarea ei depinde de finalizarea altor proiecte și de natura recepției acestui proiect.

Ulterior transmiterii pe frecvența radio, emisiunile au fost transformate în podcast și publicate pe pagina de *Youtube* a Bisericii Creștine după Evanghelia „Betel” din Sibiu. Mulțumesc fratelui Radu Păun pentru efortul depus în acest proces și frățietății de la „Betel” pentru sponsorizarea muncii de scriere și înregistrare în studio. Până în momentul de față, emisiunile au început a fi transmise și de posturile Radio Vocea Evangheliei din Suceava și Cluj-Napoca.

Publicarea emisiunilor radiodifuzate nu este nouă. Renumitul cărturar și apologet britanic C.S. Lewis a făcut acest demers în perioada interbelică și în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. În comunitatea evanghelică românească, publicarea emisiunilor radiodifuzate a mai fost încercată de Iosif Țon, când s-au publicat mesajele din Predica de pe Munte transmise prin Radio Europa Liberă (Oradea: Cartea Creștină, 2000) și mesajele transmise prin Radio BBC și Radio Europa Liberă în perioada 1984-1990 (Oradea: Cartea Creștină, 2005). Mesajele din lucrarea de față nu sunt înlănțuite pe baza unei teme comune, ci urmează ordinea canonică a cărților biblice din care este explorat un anumit subiect. Fecare capitol poate fi considerat o pastilă exegetică, de citit câte unul la o ședință. Unele teme abordează texte dificile care cunosc interpretări contradictorii în tradiția creștină și care mi-au fost inspirate din interacțiunea privind mesajele unor predicatori români. Alte teme au izvorât din frământările personale cu traducerea textului biblic, activitate care a generat diferite texte, unele publicate (Vechiul Testament, *Noua Traducere Românească*; *Biblia după textul ebraic*, patru volume, Humanitas; Vechiul Testament, EDCR), altele urmând a fi publicate (Vechiul Testament, Societatea Biblică din România).

Speranța noastră este ca cititorul să intre în contact cu tehnica exegetică a autorului și să-și însușească demersul interpretativ. Cele mai importante principii hermeneutice sunt interpretarea textului în contextul său literar și cultural, de unde căutăm să extragem sensul literar, cel intenționat de autor primei generații de ascultători, și identificarea corespondentului din vremea noastră trecând prin filtrul gândirii apostolice a Noului Testament, impregnate de ucenicia la picioarele lui Cristos.

Partea I

REFLECTII EXEGETICE **DIN** VECHIUL TESTAMENT

1

OMUL – O CREAȚIE SPECIALĂ

Geneza 1 relatează despre crearea omului în contextul facerii lumii pe care omul o va guverna în numele lui Dumnezeu. Omul, bărbat și femeie, este ultimul pe lista lucrărilor create de Dumnezeu și astfel a fost pus în mijlocul lucrurilor gata făcute. Universul era armonios și avea toate calitățile care îi făceau omului viața mai ușoară. Intenția lui Dumnezeu este exprimată prin cuvintele:

Să facem om după chipul Nostru, în asemănarea Noastră, și el să stăpânească peste peștele mării, peste pasărea cerului, peste animalul întregului pământ și peste orice târătoare care se târăște pe pământ.

— GENEZA 1:26

Textul acesta ridică trei întrebări: La cine face trimitere pluralul? Ce înseamnă chipul lui Dumnezeu amprentat în om? Care este raportul dintre chip și asemănare?

Acest plural a fost interpretat diferit în tradiția evreiască și în cea creștină. Creștinii au identificat aici primul indiciu din Biblie cu privire la Sfânta Treime. Evreii au considerat însă că ar fi fost vorba despre Dumnezeu și îngeri. Când David reflectă asupra actului creației, el întreabă retoric:

Ce este omul ca să-ți amintești de el și fiul omului ca să-i acorzi atenție?

— PSALMUL 8:4

Tot el continuă cu următoare reflecție: „L-ai făcut mai prejos de Elohim”. Termenul *Elohim* poate desemna dumnezeirea, dar și îngerii, după cum au

înțeles evreii când au tradus Biblia ebraică în greacă. Aceeași înțelegere este preluată de autorul Epistolei către evrei. Când citează Psalmul 8, el spune „L-ai făcut mai prejos decât îngerii”. Din moment ce autoritatea se răsfrânge de la Dumnezeu către creația Sa prin îngeri și oameni, nivelul imediat superior umanității este îngerimea. Biblia conține numeroase situații în care îngerii și-au dovedit superioritatea față de oameni.

Ce înseamnă chipul lui Dumnezeu amprentat în om? Din moment ce Dumnezeu și îngerii sunt ființe spirituale, adică lipsite de corporalitatea fizică a omului, realitatea la care trimite „chipul” preluat de la ființele divine nu are nicio legătură cu înfățișarea fizică sau aspectul exterior. Contextul vorbește despre stăpânirea omului peste celelalte viețuitoare. Exact acest lucru îl evidențiază și David în Psalmul 8, când constata cu admirație că Dumnezeu a pus toate viețuitoarele sub autoritatea omului. După ce i-a adus în ființă pe primii oameni, Dumnezeu le delegă autoritatea prin cuvintele:

Fiți roditori, înmulțiți-vă și umpleți pământul, governați-l și stăpâniți peștele mării, pasărea cerului și orice ființă care se târăște pe pământ.

— GENEZA 1:28

Astfel înmulțirea speciei umane și umplerea pământului au ca obiectiv stăpânirea viețuitoarelor. Aici rezidă chipul lui Dumnezeu în om.

Care este raportul dintre chip și asemănare? Observați că atunci când este redată crearea omului, formularea este diferită de cea prin care era redată intenția lui Dumnezeu. De data aceasta se folosește doar termenul „chip”: „Dumnezeu l-a creat pe om după chipul Său, după chipul lui Dumnezeu l-a creat, bărbat și femeie l-a creat.” Bărbatul și femeia purtau în egală măsură chipul lui Dumnezeu. Din perspectiva celor deslușite din binecuvântarea acordată omului imediat după intrarea sa în ființă, înțelegem că nici nu se putea imagina ca omul să se înmulțească și să populeze pământul, ca să-l ia în stăpânire, decât prin contribuția bărbatului și a femeii în egală măsură. La reluarea creării omului în genealogia lui Noe (Gen 5), ni se spune că omul a fost creat în asemănarea lui Dumnezeu, bărbat și femeie. Adam însuși a odrăslit un fiu, pe Set, în asemănarea sa și după chipul său. Înțelegem că termenii „chip” și „asemănare” sunt sinonimi, așa cum sunt și expresiile „după chipul său în asemănarea sa” cu „în asemănarea sa după chipul său”. Primul om a reflectat ceva din Dumnezeu, iar urmașii lui au continuat să îl reflecte.

2

CERUL

Despre cer aflăm chiar de pe prima pagină a Bibliei, acolo unde Dumnezeu creează o întindere despărțitoare între apele care acopereau pământul și apele de deasupra lui. În textele din afara Bibliei, termenul ebraic folosit pentru „cer” descrie foița obținută de meșteșugar, prin batere, dintr-un metal maleabil. Chiar dacă nu emite pretenții de rigurozitate științifică, interpretarea biblică a realității înconjurătoare oferă înțelegerea că cerul este o realitate de dimensiune inferioară celor două domenii pe care le separă și nu trebuie confundat cu zona unde este găzduită ploaia. Numele primit în ebraică este *šāmayim*. Acest cuvânt este un „pluralia tantum”, adică un substantiv care nu are formă de singular, cum avem cuvintele „tăiței”, „câlți”, „zori” în românește. De fapt, în forma din ebraică este mai concret una de dual, adică cea folosită pentru lucruri care există în perechi: mâinile, picioarele, ochii, urechile, nările, dar și alte obiecte care pot fi asociate în perechi, precum caii sau boii ce trag la car. Tot cu formă de dual sunt și substantivele *mayim* „apă”, *mišrayim* „Egipt sau egiptean”, iar cu formă de plural este substantivul *’ēlōhīm* „Dumnezeu” și numeralele „doi” și „zece”. Deși toți acești termeni au fost traduși prin cuvinte cu forme de singular, pentru *šāmayim* s-a preferat varianta de plural „ceruri”. Opțiunea aceasta este greșită din cel puțin trei motive.

Întâi, deși termenul *šāmayim* are o formă de dual, nimeni nu îl traduce prin „două ceruri”. Akkadiana, limba semitică vorbită în Mesopotamia antică, folosește termenul *šamû* tot ca *pluralia tantum* atât pentru cerul fizic, cât și pentru locuința zeilor sau pentru un baldachin și pentru palatul bucal, cunoscut în popor drept „cerul gurii”. Multe limbi moderne, inclusiv româna, folosesc termenul „cer” pentru a trimite la spațiul de deasupra

pământului indiferent de cine este ocupat: păsări, aștri sau Dumnezeu. Textul biblic al creației confirmă această întreită uzanță a termenului „cer”. Soarele, luna și stelele au fost așezate pe întinderea cerului de unde luminează pământul, cerul este populat de păsări, chiar dacă se hrănesc și se cuibăresc pe pământ, și Dumnezeu locuiește acolo. Asta nu înseamnă că cerul este o realitate stratificată, întreită, ci este o recunoaștere a faptului că în azurul de deasupra pământului au acces trei categorii distincte de entități, iar omul nu se numără printre ele. Astăzi știm că astrele nu ocupă același spațiu unde zboară păsările, ci sunt la depărtări inimaginabile, iar Dumnezeu este Spirit și nu are nevoie de o locuință precum au nevoie ființele dotate cu trup.

Apoi, Biblia mărturisește greșeala oamenilor înstrăinați de Dumnezeu care au început construirea unui zigurat cu intenția de a ajunge la cer (Gen 10:4). Percepută ca un atentat la ordinea stabilită de Dumnezeu în creația Sa, o neascultare fățișă la mandatul încredințat omului de a popula întregul pământ și o ofensă la adresa dumnezeirii despre care omul credea că o poate manipula în interesul său, ideea construcției este abandonată ca urmare a intervenției lui Dumnezeu de a le încurca limbile constructorilor. Pentru a evita repetarea greșelii făcute de generația postdiluviană a proiectului megalomane de la Babel, împăratul Solomon a preferat să localizeze locuința cerească a lui Dumnezeu în „cerul cerului” (1Regi 8:27). Expresia aceasta este de fapt o formă de superlativ realizată fără ajutorul unui adjectiv, ci printr-o construcție genitivală ce folosește același substantiv repetat. Tot la fel, sunt expresiile „Dumnezeul dumnezeilor”, adică „cel mai mare Dumnezeu” (Deut 10:17; Ps 136:2), „cântarea cântărilor” (cea mai aleasă cântare), „sfânta sfintelor” (cea mai sfântă), „regele regilor” (cel mai mare rege) sau „generația generației” (generația cea mai îndepărtată).

În urmă, chiar dacă termenul *šamayim* își păstrează forma de plural în limbile semitice (cum este cazul aramaicii din targumuri și Peșitta), când Biblia a fost tradusă în limbi nonsemitice, traducătorii celor mai vechi versiuni au optat pentru un substantiv singular. Astfel, Septuaginta, versiunea antică grecească folosită de Biserica primară, îl redă prin *ouranos*, iar versiunea latină Vulgata îl redă prin *caelum*. Noul Testament confirmă această preocupare pentru cititori și vorbește despre Dumnezeu ca Domn al cerului (Mt 11:25), glasul lui Dumnezeu s-a auzit din cer, Isus a primit toată autoritatea în cer și pe pământ (Mt 28:18), putem strânge comori în cer, botezul lui Ioan era din cer, Isus a coborât din cer, s-a înălțat la cer și va reveni pe norii cerului, Satana a căzut din cer (Lc 10:18). Chiar dacă evanghelistul Matei folosește frecvent expresia „Împărăția cerurilor”,

iar Marcu, Luca, Pavel și Petru folosesc atât forma de singular, cât și pe cea de plural, în Faptele apostolilor se folosește pluralul doar de două ori. Cu totul excepțional este cazul apostolilor Iacov și Ioan care nu folosesc deloc pluralul „ceruri”, iar în Apocalipsa pluralul apare o singură dată (12:12) deși sunt 50 de ocurențe ale singularului. Dat fiind că Ioan scrie cel mai târziu, tendința este foarte clară.

Așadar, când se traduce *šāmayim* prin „ceruri”, cum a devenit deja o tradiție în traduceri românești ale Bibliei, nu se face așa din prea mult respect pentru limba-țintă, ci dintr-un respect exagerat pentru limba-sursă, pretinzându-se astfel că se surprinde concepția despre lume și viață a evreului antic. Totuși, această armonizare nu are nimic în comun cu maniera stratificată în care evreul antic gândea universul, conform căreia există o lume acvatică sub nivelul mării, lumea terestră și lumea supraterestră. Așa se exprimă Moise când interzice idolatria în Israel: „Să nu-ți faci chip cioplit și nici vreo înfățișare a ceea ce este sus în cer sau jos pe pământ, sau în apele de sub pământ” (Ex 20:4). Aici constatăm o reiterare a structurii realității de pe pământ în acord cu relatarea creației. Când profetul Amos vorbește despre extremitățile universului creat de Dumnezeu, el amintește în perechi despre Șeol și cer, despre vârful muntelui Carmel și fundul mării. Apoi vorbește despre Dumnezeu care trimite ploaia din cer, unde Și-a zidit locuința pe fundațiile de pe pământ (Amos 9:6).

Poate că unii traducători doresc să armonizeze această înțelegere cu ceea ce s-ar înțelege din cuvintele apostolului Pavel din 2Cor 12:2, care mărturisește că ar fi fost urcat în vedenie până la al treilea cer. Același apostol, însă, evocă structura întreită din relatarea creației când vorbește despre autoritatea deplină a Domnului Isus, Căruia I se aduce închinare de către toate ființele din cer, de pe pământ și de sub pământ (Flp 2:10). Nu este singura ocazie când Pavel dovedește că tolerează perspective contradictorii, cum e cazul cu structura ființei umane ce a declanșat disputa dintre dihotomiști și trihotomiști.

Alți traducători ar putea crede că traducerea *šāmayim* prin „ceruri” ajustează concepția antică la explicațiile științifice cu privire la univers, dar orice interferență de acest fel cu textul străvechi al Bibliei este cu totul neavenită.

Chiar dacă nu ne place această suprapunere semantică între cerul încredințat păsărilor, cerul ocupat de aștri și cerul unde este locuința lui Dumnezeu, nu trebuie să uităm că aceasta este preferința Bibliei ebraice, iar traducătorii trebuie să o redea în maniera cea mai potrivită pentru cititorii lor. Până la urmă, spre cer privim când ne rugăm, nu spre pământ, și de acolo așteptăm să ne vină izbăvirea și răsplătirea.

3

MIJLOCIREA LUI AVRAAM

Avraam a fost un mesopotamian pe care Dumnezeu l-a invitat să călătorească departe de patrie ca să înceapă prin familia lui, deocamdată lipsită de copii, o națiune nouă ca mijloc de binecuvântare a tuturor popoarelor. Avraam s-a angajat în acest proiect cu credință și cu speranța copilului promis. Anii trec și, după încă două promisiuni solemne în ce privește copilul născut Sarei, Dumnezeu trimite o delegație de îngeri la Avraam pentru a-l anunța de împlinirea ceasului în care se va împlini promisiunea (Gen 18). Ocazia este folosită pentru a-l evacua și pe Lot din Sodoma, înainte de a aduce distrugerea totală peste Cetățile Câmpiei. Planul lui Dumnezeu era să-l anunțe pe Avraam și să-i ofere posibilitatea de a mijloci pentru Lot.

Un lucru neobișnuit în această relatare este ascuns în textul ebraic al Genezei. După ce doi dintre îngerii lui Dumnezeu pleacă spre Sodoma, unul rămâne în urmă pentru a-i permite lui Avraam să mijlocească pentru locuitorii din Cetățile Câmpiei, deci și pentru Lot și familia lui. Este adevărat că naratorul folosește peste tot numele propriu „Domnul” pentru a vorbi despre purtătorul de cuvânt al acestui grup de vizitatori, dar aceștia erau ambasadorii Domnului, nu Dumnezeu Însuși.

De fapt, Avraam a văzut trei bărbați, trei călători, pe care a insistat să-i găzduiască și să-i trateze ca pe niște călători, după rigorile legilor ospitalității. Când îi abordează, Avraam li se ploconește pentru că musafirii erau tratați ca niște persoane de rang superior. Ca să facă și mai convingătoare invitația de a se opri în corturile sale și de a se întrema înainte de a călători mai departe, Avraam folosește termenul „Stăpâne” (ebr. ADONI). Tot pachetul oferit de Avraam celor trei vizitatori demonstrează că i-a tratat ca pe niște oameni:

NESTEMATE BIBLICE

le-a oferit apă de spălat picioarele, le-a servit lipii, lapte prins și carne friptă și i-a întreținut la masă cu compania sa.

Când s-au despărțit de Avraam, doi dintre musafirii săi s-au dus la Sodoma și autorul i-a identificat explicit ca fiind doi îngeri. Peste veacuri, autorul Epistolei către evrei face aluzie la întregul episod și îndeamnă:

Fiți primitori de oaspeți, căci unii, fără să știe, i-au găzduit pe îngeri.

— EVREI 13:2

Cu cât mai puternic devenea îndemnul dacă ar fi putut să scrie că unii oameni L-au găzduit pe Dumnezeu Însuși. Deci, cei trei vizitatori ai lui Avraam au fost doar îngeri.

Ne întoarcem la episodul mijlocirii lui Avraam și citim în Geneza 18:22 astfel:

Bărbații s-au îndepărtat de acolo și s-au dus spre Sodoma, dar Domnul încă stătea înaintea lui Avraam.

Aici este una dintre foarte rarele ocazii în care scribii evrei nu au fost mulțumiți cu forma textului și au scris pe margine o variantă considerată mai bună. Această variantă înlocuiește subiectul cu obiectul și spune astfel: „Avraam încă stătea înaintea lui Dumnezeu”. Cu timpul, această variantă a devenit mai atractivă și a fost pusă chiar în text și a ajuns până la noi. Ea nu este, cum pretind unele versiuni, doar varianta întâlnită în unele manuscrise, ci este forma cea mai veche, forma originală a textului.

De ce este această exprimare atât de deranjantă? Probabil pentru că Avraam nu înțelege întârzierea Domnului și pare că Domnul ar face ceva sub demnitatea Sa așteptând după Avraam. Totuși, această așteptare a lui Dumnezeu este în ton cu faptul că tot El i-a descoperit lui Avraam intenția Sa cu privire la Cetățile Câmpiei și este în perfect acord cu suveranitatea Sa, care acordă milă cui vrea și acordă privilegiul mijlocirii cui dorește. De fapt, tot Dumnezeu tolerează mijlocirea lui Avraam până a ajuns la un număr care nu pune în pericol planul Său – zece persoane, deși nu se vor găsi nici cinci oameni dreți acolo – și, după ce a terminat de vorbit, a plecat subit.

Același Dumnezeu i-a interzis explicit lui Ieremia să mijlocească pentru Israel, zicându-i în 7:16 astfel:

Nu mijloci pentru poporul acesta, nu înălța nici cereri, nici rugăciuni pentru ei și nu stăruie pe lângă Mine, căci nu te voi asculta!

MIJLOCIREA LUI AVRAAM

(Și de alte două ori în formă mai elaborată 11:14; 14:11.) Dumnezeu i-a dat și profetului Amos două vedenii în care a avut oportunitatea să mijlocească pentru Israel, dar de alte două ori nu a mai avut opțiunea aceasta.

Așadar, conlucrarea cu Dumnezeu nu înseamnă că El stă la îndemâna noastră, ci noi stăm la îndemâna Lui. A fi împreună slujitor cu Dumnezeu este o onoare specială ai cărei termeni tot Dumnezeu îi definește.